

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

Харків, 26–27 грудня 2024 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

м. Харків, 26-27 грудня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2025**

Редакційна колегія:

- М'ясоєдов В. В.** – ректор Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, професор
- В'юн В. В.** – директор Навчально науково-дослідного інституту післядипломної освіти ХНМУ, д. мед. наук, професор
- Фоміна Л. В.** – зав. кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук, професор
- Мешерякова І. П.** – в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцент
- Сирова Г. О.** – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, доктор фарм. наук, професор, академік міжнародної екологічної академії, академік ГО «НАН ВО України»
- Зайцева О. В.** – в. о. зав. кафедри медичної та біологічної хімії і медичної інформатики, доктор біол. наук, професор
- Скорбач Т. В.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук
- Фідяєва Т. С.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVI Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 26–27 груд. 2024 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 140 с.

У збірнику представлено матеріали біля 130 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу читачів, які цікавляться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2024 рік під номером № 1261(с. 460).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

- © Харківський національний медичний університет, 2025
© М'ясоєдов В.В., В'юн В. В., Фоміна Л. В. та ін., 2025.

Лінь Ваньі ЕСТЕТИЧНИЙ СМАК ОСОБИСТОСТІ В ПЕДАГОГІЦІ ВИЩОЇ ШКОЛИ	56
Макарова К. О., Калініченко О. В. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА МОЛОДІ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	57
Мельник Д. П., Фідяєва Т. С. СКЛАДНОЩІ ЩОДО НАВЧАННЯ ОНЛАЙН	59
Міршук Р. О., Абасалієва О. М. ТИПОВІ ПРИЧИНИ КОНФЛІКТІВ МІЖ ВИКЛАДАЧАМИ ТА ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ	60
Панченко М. В., Старкова І. В., Тіщенко О. М., Троценко О. В. ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ЗВО.....	61
Полевська В. О., Фоміна Л. В. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОФЛАЙН-НАВЧАННЯ	62
Разумна А. Г. КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ВАЖЛИВИХ СФЕРАХ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	63
Разумна А. Г., Кудрявцева Т. О., Гиря М. П. ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ГІБРИДНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	65
Рзасва Н. А., Калініченко О. В. ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ У ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ЛІКУВАННЯ	66
Рибалко Л. С., Хоу Цзіньсун 2Д-АНІМАЦІЙНІ ФІЛЬМИ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ НАОЧНОСТІ НАВЧАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ	67
Роман Т. О., Скорбач Т. В ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЗА КОРДОНОМ	68
Савіна В. В. АНАЛІЗ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ.....	69

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА МОЛОДІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Макарова К. О., Калініченко О. В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Війна – одна з найжахливіших катастроф людства, яка є актуальною і в двадцять першому столітті. Вона знищує не лише держави, а й життя мільйонів. Основою кожної країни є люди, адже вони є носіями культури, творцями економіки та інфраструктури. В умовах війни під загрозою не лише добробут, а й психічний і моральний стан людей, насамперед тих, що знаходилися чи досі знаходяться в зоні бойових дій.

Молодь є соціально активною та вразливою категорією населення, що протистоїть серйозним викликам під час війни: руйнуванню життєвих планів, втраті відчуття безпеки та травматичним подіям. Надання психологічної підтримки є ключовим аспектом збереження ментального здоров'я, адаптації та підготовки до активної участі у відновленні країни.

Зміни в житті, такі як втрата стабільності і безпеки, вимушена розлука з сім'єю та друзями, переїзд і постійна поява негативних новин, до яких не можемо швидко адаптуватися, викликають стрес. Наші негативні думки, емоції та почуття – це тригери, що викликають страх, тривогу та призводять до появи панічних атак.

Стрес – це неспецифічна адаптивна, захисно-приспосувальна реакція організму на подразник, яка в деяких випадках може бути спотвореною, і як наслідок виникають патологічні зміни в організмі людини. Вагоме значення мають не стільки масштабні подразники, скільки дрібні неприємності та зворушення, що можуть траплятися щодня. Вони не помітно підривають фізичну форму людини, значно знижують функції та можливості імунної системи, тому хронічні захворювання частіше загострюються, а запальні, бактеріальні та вірусні протікають важче.

Тривога – це негативна емоція, яка описує відчуття невизначеності, напруги, хвилювання або очікування негативної події. На відміну від причин страху, причини тривоги, як правило, не усвідомлюються. Тривожність блокує всі можливі життєві перспективи, обмежує свободу, викликає складнощі в спілкуванні, відмову від усього нового та стає причиною замкненості людини.

Наразі для молоді України почуття тривожності – це більше ніж просто тимчасові переживання, це постійний напружений стан. У цей час організм людини переходить у стан готовності до боротьби з можливою небезпекою, викликаючи такі симптоми, як прискорення серцебиття, біль за грудиною, підвищене потовиділення, запаморочення та часте сечовиділення, нудота та діарея. Тому психологічна підтримка молоді в цей час просто необхідна. Для її надання можна звернутися до: індивідуальної терапії, групової підтримки, методів самопомоги та різних освітніх програм.

Робота з психологом може допомогти зрозуміти та подолати травми, зменшити тривогу та розробити особисті стратегії адаптації до стресових ситуацій. Ефективними також можуть бути когнітивно-поведінкові техніки, спрямовані на зміну негативних схем мислення.

Групові заняття дозволяють молоді відчувати, що вони не самотні у своїх переживаннях та знайти підтримку. А психологічні тренінги, терапевтичні групи та волонтерські спільноти слугують платформою для обміну досвідом та налагодження соціальних зв'язків.

Такі методи самопомоги як дихальні техніки, арт-терапія, медитація чи фізичні вправи допомагають контролювати емоції або виражати їх у безпечний спосіб, усвідомлювати та фокусуватися на теперішньому моменті.

Проведення безкоштовних семінарів та тренінгів для молоді України на теми подолання стресу та емоційного вигорання допомагають користуватися методами позитивної психології для зосередження на власних силах, ресурсах і можливостях для подолання стану стресу або тривоги в будь-якій ситуації. Роль держави та цифрових технологій у цьому надзвичайно важлива, адже вони забезпечують запуск безкоштовних програм психологічної підтримки, створення мобільних додатків та онлайн-платформ, які можуть працювати цілодобово, допомагаючи молодим людям керувати своїми емоціями та надаючи базову підтримку. Як приклад можна взяти Всеукраїнську програму ментального здоров'я «Ти як?» за ініціативи першої леді Олени Зеленської. Мета цієї програми спрямована на розбудову якісної системи надання послуг у сфері психосоціальної підтримки та розвиток культури піклування про ментальне здоров'я всіх верств населення України, зокрема молоді та підлітків.

Для покращення ментального здоров'я важливим є також фізичний стан організму, тому потрібно забезпечити себе постійним сном, регулярним харчуванням та фізичними навантаженнями, обмеженням інформаційного шуму, визначенням пріоритетів, оптимізмом, почуттям гумору, сенсом життя, чергуванням фізичної та розумової праці та достатньою кількістю відпочинку. Фахівці радять проявляти емоції в будь-який спосіб, окрім травматичного для інших, можна танцювати, співати, кричати, плакати, обіймати рідних та ділитися з ними своїми думками, але якщо це не допомагає, то потрібно звернутися за професійною допомогою.

Війна кардинально змінила життя кожного, але не кожен може впоратися з цим сам, тому йснують різні варіанти надання професійної психологічної допомоги, адже це не лише про роботу з наслідками війни, а й про створення довгострокових ресурсів для розвитку суспільства та держави. Співпраця між державою, громадськими організаціями, психологами та психотерапевтами є запорукою підвищення стійкості молодого покоління. А своєчасна допомога та підтримка в складний час не лише зберігає психічне здоров'я молодих людей, а й допомагає формувати покоління сильних громадян.